

EXTRAKT z mezinárodní normy

Extrakt nenahrazuje samotnou technickou normu, je pouze informativním materiálem o normě

**Inteligentní dopravní systémy (ITS) –
Informace pro cestující veřejné dopravy –
Část 3: Případy užití pro systémy plánování trasy
a jejich interakce**

**ISO/TR
17185-3**

01 8241

49 stran

Úvod

Tato technická zpráva ISO/TR 17185-3 navazuje na základní normu 17185 - 1, která se věnuje oblasti poskytování informací pro cestující ve veřejné dopravě. Rozsah a koncepce normy je určen k vyřešení problematiky dostupnosti statických i reálných informací pro cestující ve veřejné dopravě prostřednictvím nastavení základního rámce pro poskytování informací. ISO 17185 respektuje existující národní a regionální normy. Třetí část této normy obsahuje základní požadavky pro implementaci systému plánování trasy, které jsou definovány prostřednictvím standardizovaných případů užití.

Poznámka: Extrakt přejímá původní číslování kapitol.

Užití

Tato třetí část technické zprávy ISO/TR 17185 je určena k usnadnění poskytování informací ve veřejné dopravě pro cestující a ke zlepšení nabízených služeb prostřednictvím systému plánování tras. Technická zpráva zároveň uvádí, že je potřeba přispívat k harmonizaci základních požadavků na informační systémy, které jsou součástí obsahu jednotlivých národních a mezinárodních norem.

Z výše uvedeného plyne, že tato technická zpráva může být jednak určena k usnadnění normalizační činnosti v oblasti implementace systémů plánování tras tak pro provozovatele a organizátory veřejné dopravy, kteří provozují informační systém. Zároveň tato technická zpráva přispěje ke zkvalitnění nabízených služeb pro cestující ve veřejné dopravě v podobě dostupnosti informací.

Souvisící normy

Tato technická zpráva navazuje na předchozí dvě části mezinárodní normy 17185. Další reference nejsou uvedeny.

1 Předmět normy

Jak je uvedeno v úvodu, účelem této části technické zprávy je definovat základní požadavky pro implementaci systému plánování tras, který bude užitečným nástrojem pro cestující k možnosti zlepšení efektivity plánování jejich cest. Pro získání takovéhoho efektivního systému plánování tras je potřeba shromažďovat data ve formátu tak, jak je uvádí konkrétní regionální a národní normy. Technická zpráva nemá za cíl definovat konkrétní informační rozhraní jako je formát dat nebo číslování zastávek ale prostřednictvím uvedených případů užití poskytnout informativní základnu pro implementaci systémů.

3 Termíny a definice

Kapitola obsahuje 18 termínů a definic souvisejících s touto mezinárodní normou.

Klíčové termíny jsou následující:

3.13 monitorování a řízení operací (*operations monitoring and control*)

všechny činnosti, které souvisí s dopravním procesem, tj. funkce týkající se řízení a přepravy cestujících v reálném čase podle daných instrukcí, včetně monitorování průběhu řízení a jeho ovládání v případě odklonů, a dále všech činností k podpoře průběhu řízení (přednost na semaforech, změna koleje, výběr nástupního ostrůvku, oznámení o zpoždění/dřívějším příjezdu apod.)

POZNÁMKA 1 k heslu Tyto funkce jsou často řízeny počítačově podporovaným nástrojem, který se nazývá automatické monitorování vozidla (systém AVM).

3.16 plánování (*scheduling*)

metoda pro načasování výkonu plánované činnosti uvnitř spravovaného objektu nebo jím zastupovaného

POZNÁMKA 1 k heslu Převzato z ISO/IEC 10164.

POZNÁMKA 2 k heslu V této části ISO 17185 označuje tento termín všechny činnosti související s taktickým plánováním dopravy, rozdělením do vozidel, harmonogramu řidičů a rozpisu služeb.

4 Značky a zkratky termínů

Kapitola obsahuje 20 zkratk termínů souvisejících s touto mezinárodní normou.

Klíčové zkratky jsou následující:

JP plánovač tras / journey planner

Další termíny a zkratky z oboru ITS jsou obsaženy ve slovníku ITS (www.itsterminology.org).

5.1 Význam poskytování informací uživateli veřejné dopravy

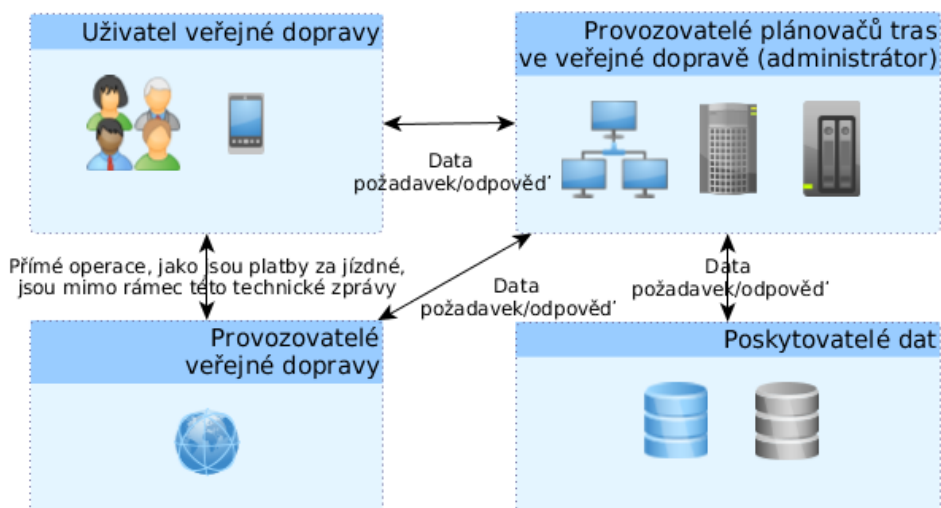
V této kapitole je popisován vliv dostupných a kvalitních informací na vzrůstající efektivitu nabízených služeb veřejné dopravy. Uvádí se zde široké spektrum požadavků, které jsou různé u jednotlivých subjektů zapojených v systému veřejné dopravy. V další části této kapitoly jsou uváděny případy užití systému plánovače tras a jsou uvedeny základní linky pro realizaci uživatelsky přívětivého systému.

5.2. Cíle ISO 17185

Tato kapitola znovu shrnuje celkové cíle mezinárodní normy 17185

5.3 Role a odpovědnosti základních aktérů v systému plánování tras

Tato kapitola definuje a blíže popisuje základní 4 aktéry nebo – li entity systému plánování tras, které jsou uvedeny na obrázku níže. Jedná se o následující 4 aktéry provozovatele veřejné dopravy, provozovatele systému plánování tras, poskytovatele dat a uživatele veřejné dopravy.

Obrázek 1: Základní aktéři v systému plánování tras ve veřejné dopravě (obrázek 1 normy)

5.4 Popis případu užití systému plánování tras

Tato kapitola uvádí, jaká byla použita metodologie ke zpracování jednotlivých případů užití. Každý příklad užití je uveden ve stejném formátu tabulky, ve které jsou doplněny informace k jednotlivým atributům.

Případ užití	Název případu užití
Popis	Stručný popis situace, kdy je případ užití použit
Aktér	Kdo je zapojen
Předpoklady	Stav těsně předtím, než vznikl případ použití
Interakce	Popis, co konkrétně během případu užití v systému probíhá krok po kroku
Výsledky	Popis dosaženého výsledného stavu
Problémové oblasti	Popis problémových oblastí pro dosažení optimálního stavu užití
UML diagram	Znázornění UML diagramu

Tabulka 1 – Popis případu užití (tabulka 1 normy)

Případy užití jsou rozděleny do dvou následujících skupin:

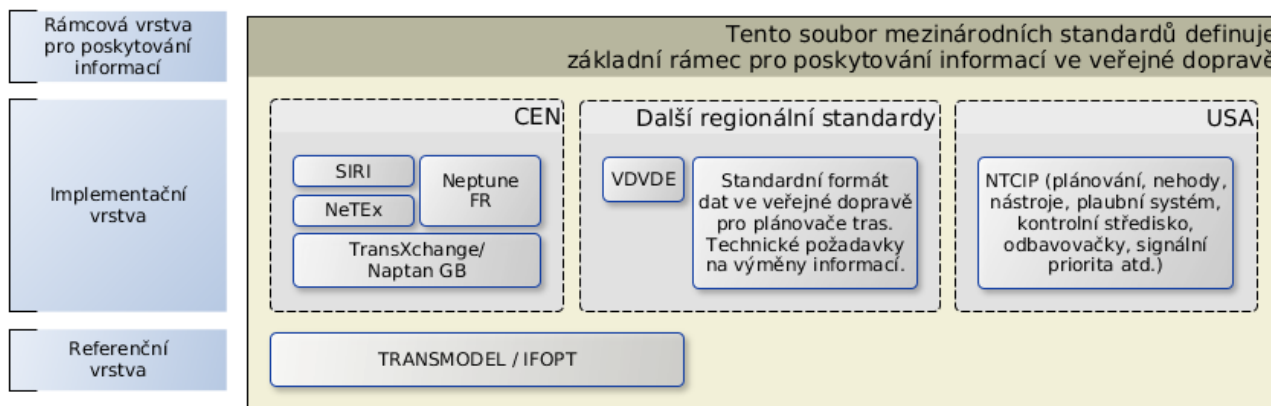
- Případy užití ve vztahu k uživateli systému (32 případů užití) pro lepší orientaci jsou uvedeny následující vybrané příklady případů užití (Přečíst návod, zvolit druh veřejné dopravy, zvolit zastávku odkud, zvolit zastávku kam, zvolit průjezdní místa, zvolit datum, zvolit čas, zvolit preference, zvolit kombinaci pěší a jízdy, zvolit rychlost pěšího přesunu, vyhledávání spojení, vyhledávání dalšího spojení)
- Případy užití ve vztahu k administrátorovi systému (10 případů užití) pro lepší orientaci jsou uvedeny následující vybrané příklady případů užití (systém log in, přidání zastávky, vymazání zastávky, prověření zastávky, zavření zastávky, přidání linky, vymazání linky, zavření linky)

Dále tato kapitola popisuje 3 základní operační scénáře, které jsou očekávány v případě spuštění systému plánování tras. Jedná se o scénáře před zahájením cesty, v průběhu cesty a administrativní scénář.

5.5 V současnosti dostupné regionální normy

Tato kapitola popisuje důležitost existence současných základních národních a mezinárodních norem v oblasti informačních systémů a následující obrázek popisuje jejich vzájemný vztah.

Následující obrázek popisuje tento vzájemný vztah.

Obrázek 2: Aktuálně dostupné regionální a národní normy (obrázek 3 normy)

Příloha A (informativní)

Soupis současných regionálních plánovacích systémů tras.

Tato příloha uvádí seznam současných regionálních plánovacích systémů tras včetně odkazů na jejich webové platformy. Seznam je rozdělen dle následujících geografických oblastí: Evropa, Severní Amerika a Kanada, Centrální Amerika, Asie